

Amikor a bíró a szóbeli ítélet kihirdetése után olvassa el a jogszabályt! (2012.08.26.)

Elképesztő ítélet született a Fővárosi Törvényszéken egy vagyonosodási ügyben. Egy korábbi bírósági ítélet megsemmisítette az adóhatóság határozatát és új lejárást rendelt el. Az ítélet indoklása iránymutatóként előírta, hogy a vizsgált időszakot megelőző 2 hónapon belül megszerzett bevételt rendelkezésre állónak kell tekinteni, „különös tekintettel” egy novemberi bevételre. A megismételt eljárást követő újabb bírósági eljárásban a bíró szóbeli ítéletében ítélt dologra hivatkozva úgy értelmezte a korábbi bírósági ítéletet, hogy csak a „különös tekintettel” megjelölt bevételt kellett az adóhatóságnak elfogadnia. Az ítélet írásba foglalásakor szembesült a bíró azzal, hogy téves jogszabályra alapította az ítéletét.

Egy vagyonosodási ügyben a vizsgált időszakot megelőző időszakokra az adóhatóság egy 1994-től felállított vagyonmérleg alapján határozta meg a nyitó összeget. Az Adózó végig vitatta a nyitó egyenleg megállapítását. A bíróságon végződött ügyben még a bírósági tárgyaláson is igazolni tudott olyan értékpapír eladásból származó bevételt, amelyik a vizsgált időszak előtti év novemberében került számára kifizetésre. A bíróság a hitelt érdemlő bizonyítékra tekintettel az APEH határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra utasította. A rendkívül korrekt ítélet (19.K.32.985/2008/16. számú) pontos útmutatást adott az adóhatóságnak.

***„Mindezek miatt a bíróság elrendelte az új eljárást azzal, hogy a megismételt eljárásban a vizsgált időszak kezdetét megelőző egy-két hónapban (különös tekintettel a 2001. november 9-i) befolyó bevételt rendelkezésre állónak kell tekinteni, természetesen csak abban az esetben, ha a bevétel és a vizsgált időszak kezdete között kiadása nem keletkezett a felperesnek. A bíróság azt is hangsúlyozza, hogy az adóhatóságnak figyelemmel kell lennie arra, hogy a pénztár kifizetési bizonylat átvezetés hiányában is hitelt érdemlően igazolja azt, hogy a kifizetés időpontjának napján a felperes rendelkezésére állt a pénztár kifizetési bizonylatban feltüntetett összeg, amennyiben nincs ennek ellentmondó adat.*”**

Az ítélet indoklásából egyértelmű, hogy az adóhatóságnak a vizsgált időszak nyitó összegének meghatározásához a megelőző két hónapban rendelkezésre álló bevételek és kiadások egyenlegét kellett meghatároznia. Az adózó ennek megfelelően a korábban 1994-től felsorolt bevételek helyett a vizsgált időszakot megelőző két hónapra adott be újabb bevételeket alátámasztó okiratokat. Ekkor jött a meglepetés. Az adóhatóság nem volt hajlandó elbírálni (!) az adózó által benyújtott okiratokat, mindössze a bíróság által „különös tekintettel” megjelölésű bevételt állította még be nyitó összegként. Az ügy ismét bíróságra került, ahol az első tárgyaláson dr. Kovács

Mária bíró arra kérte a felperest, hogy készítse el az általa benyújtott okiratokat is figyelembe vevő vagyonmérleget. A benyújtott vagyonmérleg alapján a felperesnek nem volt forráshiánya. Ezt követően született meg a bíróság 16.K.31.683/2011/5. számú jogerős ítélete, melyben a bíróság elutasította a felperes keresetét. A szóban kihirdetett ítéletében dr. Kovács Mária a bíró ítélt dologra hivatkozott, miszerint a megismételt eljárásban az adóhatóságnak kizárólag a „különös tekintettel” megjelölt bevételt kellett figyelembe vennie. Ez került szó szerint az írásos ítéletbe: „A Polgári perrendtartásról szóló (Pp.) törvény 4.§ (2) bekezdés értelmében pedig ha a jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni a bíróság határozatában nem állapíthatja meg , hogy az elítelt nem követhette el a terhére rótt bűncselekményt.” Ezek után az ítélet írásba foglalásakor szembesülhetett a bíró azzal, hogy az ítélet alapját képező jogszabályt az ítélet meghozatala előtt elfelejtette elolvasni. Az idézett Pp. 4.§ (2) bekezdése ugyanis bűncselekményről, polgári perről, elítéltről szól és semmi köze az adóügyekhez, amely közigazgatási. Talán az zavarhatta meg Dr. Kovács Mária bírónőt, hogy mind az adóhatóság, mind a bíróságok gyakran elítéltként, nyilvánvalóan adócsalóként kezelik az adózókat. Nem volt más hátra, a bírónak be kellett ismernie tévedését. Mentségére szól, hogy ezt meg is tette. Az idézett mondatot (jogszabályi hivatkozást) ugyanis így folytatta: **„Ennek következtében a bíróság megállapította, hogy jelen eljárásban a korábbi ítélet a bíróság döntését a Pp. alapján nem helyezte keretek közé”**.

A Pp. 4.§ (2) bekezdése büntető és polgári ügyekre vonatkozik. Fel sem merülhet a Pp. 4.§ (2) bekezdésének alkalmazása közigazgatási ügyekben. Ettől kezdve már csak százalmas magyarázkodás az ítélet indoklása. **„Felperes a megismételt eljárásban és a bírósági eljárásban is olyan bevételekre, összeg vagyonmérlegben történő szerepeltetésére hivatkozott, amelyre jelen eljárásban már nem volt lehetőség, ugyanis az adóhatóság döntése nem terjeszkedhet túl a Fővárosi Bíróság 19.K.32.985/2008/6. számú ítéletében írtakon.**

Dr. Kovács Mária ítélete megítélésem szerint sérti az Alaptörvény jogorvoslathoz fűződő alapjog a XXVIII. Cikk (7) bekezdését: **„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”** A bíróság jogértelmezése szerint a megismételt eljárásban a törvényi jogosítványok már nem illették meg a felperest. Ilyen törvényi jogosítványok a Ket. 51.§ (1) bekezdés szerinti nyilatkozattételi jog, az az Art. 137.§ (1) bekezdés fellebbezéshez benyújtható új tényhez, bizonyítékhoz való jogát, illetve az Art. 109.§ (3) bekezdésben foglalt becsült adóalaptól való eltérés bizonyítási jogát.

Ahhoz, hogy ilyen, az okleveles adószakértő szerint színvonaltalan, részrehajló ítélet a jövőben ne születhessen meg, gyakorolni kell a nyilvánosság kontrollját a bírósági ítéletek felett. Meg kellene bontani az elmúlt években kialakult NAV és Bíróságok „édes kettesét”. Véget kellene vetni annak a bírósági szemléletnek, hogy nyilvánvalóan a NAV -nak van igaza. Lehet, hogy mégis szakkérdésként kellene kezelni az adójogszabályok értelmezését? A Pp. 177.§ (1) bekezdése ugyanis így rendelkezik: „Ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléshez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.” Adóügyek elbírálásánál egyértelműen szükség lenne különleges szakértelemre.

Angyal József okleveles adószakértő (20-9429386)